

Brechtova hra V houštinách měst - divadlo náročného diváka

Hra o boji, který podstupujeme

-LADISLAV VRCHOVSKÝ

Ostravská Komorní scéna Aréna pokračuje v uvádění výrazných režijních opusů. Tento

krát dostala příležitost k hostování. hned trojice: dramaturgyně Petra Kohutová, scénografa Marta Rozskopfová a režisér Josef Janík.

Tito tři si vybral hru Bertolta Brechta V houštinách měst. Dílo patří spíše k raným dílům autora, proslulého jako nesmiřitelný od-

půrce světa nelitostného kapitalá, tvůrce mimořádně emocionálních sociálních obžalob a zároveň divadelního teoretika - experimentátora upřednostňujícího rozum před sugescí a vciťováním.

recenze

Ptám-li se, koho by především měla Janíkova inscenace oslovit, odpověď je nasnadě. Stejně jako existuje kino náročného diváka, je nejnovější „arénovská“ inscenace Brechta divadlem pro náročného konzumenta divadelních představení.

Souznění s dobou je zde pat-

né na první pohled. I když Bertolt Brecht psal tuto hru v první polovině 20. století a vyjadřoval se tehdy k nežádoucím projevům kapitalismu, aktuálnost dnešního uvedení na jevišti tkví v potřebě poukázat na nežádoucí vliv tržního prostředí v okamžiku, kdy dábelská moc peněz formuje lidský charakter a nelidskost se stává kladnou účetní hodnotou.

Představení je v první části před přestávkou poněkud statické. Drama se odehrává spíše uvnitř jednotlivých postav a je třeba pozorně naslouchat, aby divák vychutnal všechny významy skryté v textu. Druhá půle však je i vizuálně doslova strhující.

V Aréně už jsme uvikli výrazným jevištním počínům. Ani tento není výjimkou. Zcela jistě se v průběhu příštího ročníku festivalu ostravských divadel rozpoutá nad Janíkovou inscenací mezi odborníky bouřlivá debata o způsobu inscenování Brechtových her.

V práci s hercem Josef Janík uplatnil svoje životní zkušenosti způsobem opět velmi obohacujícím herecký soubor: jestliže například v předchozích inscenacích vždy trochu koketní Renáta Klemensová tentokrát nedostala od režiséra prostor pro uplatňování svého půvabu v prvoplánové rovině, vynikl najednou její nemalý herecký talent v charakterní roli. Což platí i o ostatních. Připočteme-li tradičně výborný výkon hostující Miluše Hradské, stejně jako například ve Višňovém sadu výrazného amatérského herce Petra Böhma, silné songy oddělující jednotlivé obrazy, výtvarně silné kostýmy, pak je skutečně co poslouchat a na co se dívat. A jako celek pokládám provedení hry V houštinách měst za kus dnes velmi, velmi potřebný.

V Brechtově hře V houštinách měst v překladu L. Kundery a R. Vápeníka, kterou pro Komorní scénu Aréna upravili P. Kohutová a J. Janík, se divákům mimo jiné představí i V. Georgiev a D. Škubal (vpravo).
Foto FRANTIŠEK ŘEZNÍČEK

HORAUSKOSLEZSKÝ DEN, 24. 11. 2000, A. 13

Komorní scéna Aréna Ostrava uvádí pozoruhodnou inscenaci klasika

V houštinách měst s Brechtem

LADISLAV KNIŽAČKO

OSTRAVA. Uvedení někteřích z her Bertolta Brechta je v současnosti aktem jistě výlučnosti a po někdejší nadprodukcí jeho inscenací jde málem o „husarský kousek“.

Ten se právě v závěru tohoto roku povedl souboru Komorní scény Aréna v Ostravě. K nastudování jedné z raných her „mladého“ Brechta „V houštinách měst“ si pozvali hostující tvůrčí tým ve složení – režie: Josef Janík, výprava: Marta Roszkopfová, dramaturgie: Petra Kohutová. Autor tehdy, v prvé polovině dvacátých let, zvolil ještě provokativněji vyhocený název, když dnešní „houštiny“ byly pro něho spíše „džunglí“. Lépe to vystihovalo mnohovrstevnatý propletenec rozlehlého velkoměstského Chicaga.

Petr Böhm, Miluše Hradská a Marek Císovský na scéně

Foto: František Režníček

RECENZE

Sem totiž přichází rodina Gargova, aby záhy poznala, co zdejší pobyt pro lidi ze suterénu společnosti obnáší. Propadají pocitu beznaděje, jejich vzájemné vztahy se rozkládají, narůstající nouze je formuje k necitelné otlousti. Jejich příběh však postrádá reálnou posloupnost logicky vystavěné dějové osnovy. Tvoří spíše atraktivně rezonující prostředí. V něm je básni-

vým způsobem rozvíjena iracionálně zacílená alegorie mužské rivality nelitostného boje dvou individualit, suggestivní obraz střetu malajského obchodníka se dřevem Shilinka a jednoho ze členů rodiny Gargových George. Jsou představováni Dušanem Škubalem a Vladislavem Georgievem. Oba respektují specifické požadavky na odosobněnost hereckého výrazu, vyplývající z tehdejší autorovy poetiky.

Soubor režisérem požadované stylové vymezení dodržuje se sympatickým, vnitřně motivovaným úsilím. Vedle obou protagonistů vyniká tvárnou vynalézavostí zejména výkon Renáty Klemensové v roli Marie. Ale i další účinkující vtiskují inscenaci úroveň nevdědného scénického zážitku (Lucie Finková, Petr Böhm, René Šmotek, Karel Růžička, Marek Císovský, Dušan Feller a další). V překvapivém kontrastu je režisérem

využito hudby Jiřího Bulise, hudebně spolupracoval i Vladislav Georgiev.

Pečlivě dramaturgicky připravená hra – ovšem i přes četná krácení trvající tři hodiny – vyžaduje od diváka, aby pozorně vychutnal působivě navozenou atmosféru, svébytnou poetiku suggestivně vygradovaných scén a nechal na sebe působit básnivost scénických obrazů německého divadelního reformátora. Pak nemůže odcházet nezašazen.